

WPROWADZENIE

200 milionów studentów na globie ziemskim (J. Czerny, B. Krzyszpín, *Geniusze*, Mikołów 2008, s. 49); kilkaset milionów uczniów szkół zawodowych; kilkaset milionów młodzieży i dorosłych – uczestników kursów zawodowych, koncentrują swoją uwagę, myślenie i działanie na znalezieniu swojego miejsca zawodowego w podziale zawodów i pracy ludzkiej. Można bez przesady twierdzić, że zawodowy rozwój człowieka, zwany w tej pracy **profesjologią**, jest problemem globalnym, obejmującym wszystkie państwa i narody świata.

Jako motto tej pracy przyjąłem twierdzenie K.R. Poppera: „Ci spośród nas, którzy nie są skłonni do wystawiania swych idei na ryzyko odrzucenia, nie biorą udziału w grze naukowej”.

Autor prezentowanej pracy jest świadomy tego, że jej treść może budzić u Czytelników wiele różnorodnych refleksji, odmiennych poglądów i ocen. Jest to zrozumiałe w świecie nauki, jej rozwoju i ściąganiu się różnorodnych punktów widzenia dotyczących analizy określonego fragmentu rzeczywistości. „Wystawiam” jednak treść pracy na ryzyko odrzucenia, by wziąć udział „w grze naukowej”.

Profesjologia winna być ujęta pod znacznie dłuższym tytułem, jak np.: „Zarys nauki o warunkach, procesie, wynikach i mechanizmach zawodowego rozwoju człowieka”, a to dlatego że faktyczna jej treść dotyczy głównie wymienionych składników oraz teoretycznych i metodologicznych podstaw tego rozwoju. Zdecydowałem się jednak na tytuł krótszy, żeby był bardziej frapujący i zachęcający Czytelnika do sięgnięcia po tę pracę, by pobudził go do twórczego myślenia, krytyki i refleksji.

„Profesjologia” składa się z siedmiu rozdziałów, które tworzą zwarłą całość treściową nowej dziedziny wiedzy o zawodowym rozwoju dzieci, młodzieży i dorosłych. W rozdziale 1. przedstawiłem główne cechy profesjologii jako nowej dziedziny wiedzy. Rozdział 2. zawiera podstawowe informacje dotyczące teoretycznych podstaw profesjologii. W rozdziale 3. przedstawiłem podmiotowe i przedmiotowe uwarunkowania zawodowego rozwoju człowieka. Rozdział 4. zawiera

charakterystykę procesu zawodowego rozwoju na tle ogólnego rozwoju człowieka. W rozdziale 5. przedstawiłem wyniki zawodowego rozwoju młodzieży i dorosłych, na które składają się takie kategorie, jak: dojrzałość młodzieży do wyboru zawodu; sukcesy szkolno-zawodowe uczących się zawodu; kwalifikacje społeczno-zawodowe absolwentów szkół zawodowych; przydatność społeczno-zawodowa absolwentów szkół zawodowych; sukcesy społeczno-zawodowe pracujących oraz osobowość zawodowa pracowników (osobowość zawodowa). W rozdziale 6. przedstawiłem opis metod badań naukowych profesjologii wraz z ich głównym podziałem na metody typowe i pomocnicze. Rozdział 7. zawiera przykładowe pojęcia profesjologiczne, jako pomocniczy słownik profesjologii. Całość pracy kończy bibliografia, w której zamieszczone są pozycje związane bezpośrednio i pośrednio z treścią całej pracy.

„Profesjologia” jest przeznaczona głównie dla pięciu grup Czytelników:

- nauczycieli szkół podstawowych, gimnazjum i szkół zawodowych, którzy pracują bezpośrednio z młodzieżą, wspomagając jej zawodowy rozwój i decyzje dotyczące trafnego wyboru zawodu oraz nauczycieli szkół zawodowych (przedmiotów teoretycznych i zawodowych – praktycznych), którzy kształtują osobowość zawodową i zawodową uczniów przygotowujących się do pracy w wybranym zawodzie;
- organizatorów, doradców młodzieży i dorosłych pracujących w różnych placówkach wspomagających wybór zawodu, uczenie się zawodu, zmianę zawodu i efektywne wykonywanie pracy zawodowej;
- pracowników naukowych (nauczycieli akademickich i pracowników instytutów badań naukowych) zajmujących się problematyką zawodowego rozwoju dzieci, młodzieży i dorosłych pracujących;
- studentów szkół wyższych, którzy specjalizują się w psychologii, pedagogice zawodu i pracy, jako przyszli doradcy zawodowi młodzieży i dorosłych;
- rodziców, którzy starają się doradzać swoim dzieciom trafny wybór zawodu, wspomagać jego uczenie się i wykonywanie pracy. Treść pracy może być interesująca również dla tych młodych pracowników, którzy mają pewne kłopoty ze zmianą zawodu na tzw. wolnym rynku pracy.

Składam w tym miejscu podziękowanie Panu Rektorowi i Panu Kanclerzowi Wyższej Szkoły Humanitas za przychylne ustosunkowanie się do wydania tej pracy.

Autor

Katowice, grudzień 2009